

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Sáclényi-utca SIMON-ház Kuna József nr
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap aze lemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Érmentelen levelek csak ismert kézektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár.

Helyben házhoz hordva vagy vidéki-
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábospitisor egyszeri beiktatásáért 5kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyiltér 4 hasábospitisorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
mjdenség sora 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Csütörtök, Aprilis 4.

68. szám.

Közköztatásügyünk.

Három hónapon keresztül folyt a véderő vita, s e vitának legnagyobb idejét egy oly paragrafus foglalta el, mely magának az ellenzéknek indirekt beismerése szerint is legfőleg 100 fiatal ember sorsára van befolyással minden esztendőben — illetve minden második esztendőben.

Semmisem jellemzi oly kirívón azt a felületességet, mely fontos közgazdasági és társadalmi érdekek tekintetében Magyarország közszellemében és törvényhozó-testületében is elharapózott; semmi se mutatja inkább, hogy mennyire hátravagyunk még a „komoly” nemzetek mögött, mintha e tényre szembeállítjuk azt a másik tényt, hogy Magyarországon közel félmillió tanköteles gyermek nem jár iskolába.

A képviselőház közköztatásügyi bizottságának legutóbbi ülésében felvitatott a közköztatásügyi miniszter jelentésének a népoktatásra vonatkozó része, s magából e jelentésből is, de még inkább az e jelentéshez hozzászóló képviselők megjegyzéseiből nagyon szomorú képet nyerünk népoktatásunkról.

A miniszteri jelentés szerint 1869 óta a népiskolába járó gyermekek száma hétszázhetvenhét ezerrel szaporodott. Ez örvendetes jelenségnek azonban mindjárt ott van az árnyoldala is, mert az iskolabá járó tankötelesek száma még mindig megközelíti a félmilliót.

A jelentésnek egyik legszomorúbb része az, hogy a magyarajkuak csak harmadik helyen következnek az iskoláztatásban; minden ezer tanköteles közül csak 842 iskolába járó van.

Oly megyékben, mint Jász-Nagy-Kun-Szolnok, 9000, Hevesben 7000, Hajdúban 4000 magyar tanköteles nem jár iskolába; ezek pedig magyar megyék s a magyar

megyék s a magyar elem szellemi színvonalát süllyeszti ez az állapot. Biharban 9000, Szatmárban 15.000, Nógrádban 3000, Máramarosban 6000 magyar tanköteles gyermek nem látogatja az iskolát, s ennek nemzetileg még nagyobb hátrányai vannak, mert ezek már a magyar nemzetiségben is deficitet okoznak.

Hozzájárul még e bajokhoz, hogy a törvény által 8, illetőleg 9 hónapban megszabott iskolai év a gyakorlatban sok helyen felényire redukálódik, a mi a népoktatás sikerét csaknem illuzoriussá teszi, valamint illúzió az is — mint Schwarz Gyula mondja — hogy 215.900 zárvizsgát tevő elemi- azaz népiskolai növendék közül 207.891 növendék, tehát 96 s-ázalék csak irni-olvasni tud.

Hogy a közköztatási ügy iránt egyes vidékeken mily kevés érzékkel bírnak, az kitűnik abból, hogy a törvény szerint 259 nagyobb község és város tartozott volna felsőbb és polgári iskolákat állítani, ebbeli köteletségének azonban csak 106 felelt meg. Az alföldön, vannak oly községek, mint Orosháza, Ó-Becse, Török-Szt.-Miklós, 14—20,000 lakossal, melyekben sem közép, sem polgári iskola nincs.

Ily állapotok mellett nagyon is indokolt a bizottságban elhangzott azon jelző, melyet maga a kormány adott ki, hogy a népoktatási törvény revidiáltassék.

S meglátjuk, hogy ha e revisió a törvényhozás elé kerül, foglalkoznak-e azzal is oly behatóan, mint a 25. §-al. Igaz, hogy a „közköztatásügynél” nem lehet hangzatos frázisokat mondani, s nem lehet mindennap agyonütni a kormányt, sem utcai demonstrációkat és körmeneteket rendezni: de elvégre egy fél millió jövedelmi állampolgár érdeke mégis csak fontosabb, életbevágóbb valami, mint az, vajjon az az 50—100 fiatal ember, a ki a „nix dájcs” jelszót tűzi kucsmájára —

fog-e még egy évig borjút czipelni a vállán, vagy sem.

Ezeknek érdeke egy specziális érdeke, mely a legrosszabb esetben magára az illető egyénre nézve jár csak kellemetlen, vagy káros következménnyel, de az a félmillió iskolakerülő a nemzet alapját, a nemzeti kultúra és fejlődés igazi érdekeit veszélyezteti. (M. F.)

Országgyűlés.

Budapest, 1889. Aprilis 3.

A képviselőház mai ülésében elfogadta nagy többséggel harmadszori felolvasásban is a véderő javaslatot, s ugyanezt min a Gajári féle határozati javaslatot is a főrendiházhoz átküldetni rendelé. A szavazás eredményéért az ellenzék ez alkalommal is idétlen „Hoch!” kiáltásokkal vélt bosszút állhatni.

Következtek most az interpellációk, melyek során Hertelendy Béa a magyarországi szarvasmarhákra Bécsből átragadt száj- és körömbetegség, K a a s Ivorbáró pedig az iránt interpellált, hogy Hock János választási költségekre kapott 3000 forintból „reversálást” állítván ki, ez a képviselőt függésbe hozza. T i s z a miniszterelnök azt felelé, hogy Hock töle sem választási, sem más célra pénzt nem kapott, a reversálisról mit sem tud, s ha csak lelkiismereti furdalások közt szavazta meg Hock a véderő javaslatot, jobban teszi vala, ha nem szavazza meg. Egyébiránt tudvalevő dolog, hogy minden pártnak van bizonyos pénzüsszege törvényes választási költségekre. A szélsőbal tiltakozására, hogy nekik választási párt-casójuk nem volt, V i s i Imre közbeszóit, hogy a szélsőbalnak igen is volt párt-casója, mire azt kiabálták vissza a szélsőbali padokról, hogy „nem igaz!” — K a a s rövid replicája után, melyben maga is tudomásul vevé a miniszterelnök választási V i s i Imre kért szót igazolando iménti közbeszólását, utalt arra, hogy a független ségi pártnak igen is volt párt-casója s az el számolás közölte is volt a párt közlönyében tehát közbeszóásával nem mondott igaztalan dolgot. I r á n y i Dániel „t r mésztesnek mondja, hogy pártjának pénztára van, mely-

ből a választási nyomtatványok, sürgönyök, levelezések s a kerületekbe a jelöltek támogatására leutazó képviselők utiköltségei fedeztetnek.

A ház egyhangulag tudomásul vevén a miniszterelnök választást, még C s a t á r interpellált Rohonczy huszárezredesnek állítólag alkotmány- és törvényellenes nyilatkozata tárgyában.

Külföld.

A helyzet Szerbiában. Belgrádból írják a „Pester Correspondenz” nek: A szerb külügy-miniszter egy köriratot intézett Szerbiának a külföldi kormányoknál meg hitelt képviselőihez, mely által megozafolatnak mind ama hírek, melyek szerint Milán király és a regenség közt a bel-s külpolitika vezetésére vonatkozólag megegyezés jött volna létre; a körirat constatalja, hogy Milán és a regenség közt csak ama viszony tekintetében kötöttet egyezés, melyet a volt király fiával, az ifju királyjal jövőben fenntartani fog. E megegyezés az ifju uralkodó gyámságára és nevelésére és anyjával leendő találkozásaira vonatkozik. A király anyja bele is egyezett e feltételekbe, mint ez a Yaltába küldött álmantanácsos Vasziljevics jelentéséből kivehető. Már nyolcz nappal azelőtt jelentetnem Önknek, hogy a regenség semmi néven nevezendő kötelezettséget sem vállaltak magukra, hogy olyan politikát kövessenek, mint Miláné volt. Lehet, hogy Milán kívánatokat nyilvánított, csak hogy Risztics nem az az ember, a ki kezeit megkötni engedné.

A montenogroi fejedelem szer tetremelésége által itt egészen el vannak ragadtatva, mert érzelmeinek oly gyors megváltozására nem voltak elkészülve, főleg miután ő, mint általában ismetes, apósa a trónkövetelő Karagyeryevics Péternek s már a vejére való tekintetből is óvakodnia kellene a Szerbia iránti rokonszenv tanúsításától. De a politikában a magánérdekeknek s a családi tekinteteknek háttérbe kell szorulniok. Különb Níkita és Risztics ur közt már sok esztendő óta bizalmas viszony létezik. 1877-ben volt, hogy Risztics titkos szerződést kött Níkival, melyben az előbbnevezett Boszniát Szerbiának, Hercegovinát Montenegroknak adományozta. De a sors másként alakult. Szerbiát megverték a törökök; Riszticsnek le kellett tenni az általa akkor birt külügyi

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Dalok.

I.

Szomorúság a szívem szerelme.
Kár volt nekem nézmem a szemedbe,
Belenéztem s azóta nem lehet,
Nem tudok én látni sem egyebet.

Nem is tudok, meg nem is akarok,
Nem is ez az, a mit én siratok . . .
Könnyre könnyű azért gyűl szemembe,
Mért nem lehet látnom a szivedbe?

Tépett virág takarja kebledet,
Hej, ha tudná hogy holnap elveted?
Az a virág, mit nekem én adok, —
. . . Hej, ha tudnám hogy az csak én vagyok!

II.

Kis gyerek koromban,
— Mulatozás végett —
Nagyon szerettem a
Találós meséket.

Azzal is ébredtem,
S szemem azzal zárult,
Sokszor a fejem is
Belo-bele fájtult.

. . . Azt csinálom most is
Nyugvóba, kelőbe,
Csak hogy most a szívem,
Az fájtult meg tőle.

Tudnám is, tudnám már,
Mi a megfajtése . . .
— Csak te szólnál egyet,
Te e világ legszebb
Találós meséje!

III.

A kit én szeretek,
Annak a kis lánynak:
Kár annak tükröt is
Tartani magának.
Csak tekintsen az én
Halavány orcámra,
Szépsége hatalmát
Onnan is meglátja . . .
Jobban is meglátja!

A ki az én bumat,
Megakarná mérni:
Nem kellene annak,
En rám rám se nézni;
Csak egy kapu előtt,
Csendesen megállni, —
S a kit én szeretek,
Azt a lányt megvárni . . .
Azt a lányt meglátni!

Szabolcska Mihály.

Párisi öngyilkosságok.

— Téli kép. —

Irta: Z o l a E m i l.

Létezik Párisban egy szomorú Páris, az öngyilkosságok Párisa. Ezen öngyilkosságok iszonyuan pusztítanak a szegényebb városnegedekben. Az élet sohasem volt nehezebb. A nagy társadalmi feltorgatások után — ezt sokan tapasztalták, — beáll az élet megújása, a vágy a földalatti álom után. Gonosz jelenések, melyek nyomában a halál jár. Az öngyilkosság járványa olyanná fajul, mint a dögvész, mely egyszerre itt terem, de senki sem tudja honnét.

Párisban némely napon tíz öngyilkosság is fordul elő; a közép szám kettő három. A város erre a csapásra van berendezve szenvedő népességével, nagy, egyéni fájdalmaival, irtóztató zajával, mely annyi fájdalmas zo-

gost fojt el. A kétségbeesettek Párisba jönnek, megölni magokat és ez épen annyi, mintha az oceánba ugranának. De soha, ismétlem, soha sem volt a halál ragálya nagyobb, mint jelenleg s soha több áldozatot nem követelt.

Az emberek leugranak a hidokról, üzetve a nyomortól, vagy az örültségtől. Hulláikat megtalálják a Szajnában a hajók között. Mások többre becsülik a kötelet s kimennek a közeli erdőbe, Vincennesbe, vagy Boulognebe; némelyek megtakarítják ezt a sétát, s a legelső szegre, vagy gerendára akasztják fel magukat. Akasztott emberekre akadhatni az ajtó mögött, a padlásokon, a folyosókra s nemrég egy, hogy megkímélje az ötödik emeletbe való menetelt a lépcső karfájára akasztotta fel magát.

A mérgezőek gyérek, mert legtöbb nyire nők követik el ez öngyilkosságot, opi umot nyelve, vagy egy gyufacsomag foszforát. Ez olyan öngyilkosság, mely néha az étellel való kibéküléssel végződik, Azonban néha a nők is elmennek a fürdőbe s ott felvágják az ereiket. A halál gyöngén altatja el őket a langyos vízben. Egy tizenhatéves leányka nem rég ily módon akart meghalni, örülttéve a szerelem keserveitől. A széngőz a szegények elaltatója, s a legelősebb gyógyszer. Ha meleg gőz áramlik ki a munkás negyed valamelyik lakásából, az első fekiáltás ez: „Ott meghalt valaki!” Betörök az ajtót és néha jókor jönnek meg, hogy a haldoklót megmentésék, ki egy számaosomón küzködik.

A kés általi öngyilkosság ritka; sok bátorság kell ahhoz, hogy valaki kést döfjön testébe. Sokkal kényelmesebb eszköz a pisztoly, mert ez csak az új mozgatását igényli s néha elég egy ideges rángás is. Ha a divatos rovolverrel az első lövést megteszi az ember, akkor még marad hátra négy-öt golyója az élet eloltására. A nyilvános monumentumokat most nem használják. Ezenkint alig hallani két-három egyénről, kik a Notre-Dame tornyáról, vagy a Vendôme oszlopról

ugrottak volna a kövezetre. Hajdan szép módja volt a halálnak ez a nagy ugrás.

Egy nő, ki nyolcz napon át hiába keresett munkát, egy kis szent vásárolt hiteltér és meggyújtotta azt. Lefeküdt s két kis leányt magához szorította, két szőke leányt s így találták meg a három hullát, meredten, elkétkünten, egymást átkaroltan. Két agg, egy férfi és egy nő, nem akarták bevárni s halált áté nyomoruk után, hanem siettek a végső perchez s együtt akarván meghalni, rettenetesen össze-vissza szarkálták egymást borotvával.

Ha egy erőteljes férfi, üzetve az ereiben zajgó vér által, szivét nyugalomba akarja helyezni s megölni magát, ez még érthető, de egy aggasztán öngyilkossága borzadálylyal tölti el s önként ama kérdést tesszük fel, hogy mire való volt e törelmetlenség, midőn az élet nyomorát már átélte s csupán egy kis bátorság kellett a vég bevárására.

De az aggasztán öngyilkosságánál sokkal szomorúbb a gyermekek öngyilkossága. Végtelen száma om fogja el az embert ily esetekkel szemben. Hogy egy gyermek öngyilkosságot kövessen el, át kellett élnie a felnöttek szenvedéseit. Es ha az ember elképzel az a rettenő küzdelmet, mely az ifju fejében ama határozattal végződik, hogy a halál szükségessé lett! Az ily öngyilkosság hasonlít a széttört reményhez, a törzökében kettévágott fához, a megsértezt, a megsemmisített élethez.

Es e borzasztó járvány megrohanta már a gyermekeket is. Egy szegény, tízéves kis emberke a vízbe ugrik, mert gazdájá elbocsátotta, és nem mer vissza térni szüleihez.

Egy másik gyerek felakasztja magát feltékeaységből, mert növérét jobban szeretik mint őt. Végre egy gimnaziumi tanuló hurkot vet nyakába és senki sem tudja hogy miért? Lehet hogy talán a bölcselkedés kergette a halálba, mert az élet már unalmas volt.

tározat, és a titkos szerződés tárgyalan volt, főleg mivel ama tartományokat egy oly hatalom okkupálta, melylyel volens volens össze kell férni. Akkor nem sikerült a zavarosban halászni; talán sikerül most s innen a fekete hegyek fejlődésének nagy szeretetreméltósága Résztes és Szerbia iránt.

Boulangier megszökött. Kedden délelőtt villámgyorsan terjedt el Párisban a hír, hogy a „derék tábornok” Boulangier április elsőjén este álrühában hűgkísérettel megszökött. A hír eleinte áprilisi tréfának tartották, még pedig annál inkább, mert a boulangista lapok siettek azt külön kiadásukban alaptalanul nyilvánítani. Sőt utaltak arra, hogy Boulangier jelen lesz a képviselőház keddi ülésén, este pedig egy nagy ebéden, melyet az ő tiszteletére rendeztek. A közönség nem is akart hitelt adni a szökött hírenek. De midőn Boulangier egész nap nem mutatta magát és sem a képviselőházban, sem az ebéden meg nem jelent, a párisiak kezdtek fényezni a szökött s a közönség kommentárral kísérték, melyek a harctéről álrühában elmenekülő tábornokra természetesen nem igen kedvezőek voltak. — Tegnap végre megszökött maga a tábornok is. Biztos meneküléshelyéből, Brüsszelből magas hangon manifestumot intézett a francziákhoz s elmondta, nekik szököttének okait. Ezek azonban aligha érdekelnek valakit. Politikai szempontból csak az a fontos, hogy Boulangier visszatért a martirium töviskoronájától s cserben hagyta barátait, hievt s az egész ügyet, melyet addig képviselt. Hogy igazságosan vagy igazságtalanul akarták elfogni, hogy üldözték, hogy kivételes bíróság elé akarták állítani, mindazt semmivé törpül ama tényvel szemben, hogy a tábornok nem volt erkölcsileg bűnös, hanem a veszély pillanatában hősiessé megretírt oda, hová a Tirard kormány keze el nem ér. Ez megmond mindent. Hogy Boulangier tábornok immár a francia politika szempontjából minő jelentőségű bir, az nem szorul magyarázatra. A boulangista lapok még mindig azt hirdetik, hogy Boulangier nem szökött meg, hanem csak elrejtőzködött némelyek szerint a fővárosban, mások szerint a vidéken. Ez állítást azonban „manifestum” teljesen megegyezteti.

Napi hírek.

Temetések. Tegnap két, a debreczeni társadalmi életben kiváló szerepet vitt férfit láttunk ravatalon. Sváicz László kir. tanácsos, nyug. pénzügyigazgató hűlaja tegnap délelőtt a nagybányai sírboltba. Tegnap délután pedig a köztisztelőben álló nyug. törvényszéki elnök, kir. tanácsos Magyar Szógyényi Szógyény István temetett el az anna utcai sírkertbe. Dacára a zord esős időnek a temetésen városunk intelligenciája szép számmal jelent meg. A koporsót sok koszorú díszíté. A helybeli kir. törvényszék és járásbíró, a polgári casino, a lövészetgyűlés, a miskolci kir. törvényszék volt elnököknek az elismerés adóját fejezték ki koszorúik által. A legjobb testvér Szógyényi János, — a szerető két gyermek Mária és Róza, a nagy kiterjedésű család

Ab! Minő teher az élet! Hogyan ütjük arcunk! Még a fiatalok sem akarnak róla tudni. Megülük magukat az élet örömeinek megvetéséből, a nélkül, hogy ösmerni tanulnak ezokat.

Az öregek bosszankodnak, hogy éltek és nem akarnak tovább élni.

Tömegesen hagyják el az élet pusztá megutálsából, azon egyetlen vágygal, békésen aludni a temetőben, midőn a májusi nap felmelegíti a sírhantokat. Ehhez járul még a büntények vére, mely az utcákat pirosra festi. Az emberek gyilkolnak és gyilkolják önmagukat.

Egyik megöli magát a hal iránti szenvedélyből; a másik kétségbeesetten hűg a gyilkos keze alatt. Mindenütt vér folyik vagy erőszakosan, vagy önkénytelen bocsátva ki az erekből. Párisban láthatjuk mindenütt a véresre festett fekete nyomait.

(Franciaiból.)

A pásztor.

A szöke Elvira nem hozott mást magával a zárdából, mint a szürke növendékruhát és a rózsás ábrándokat.

Ez utóbbiak különösen egy pásztor alakját vették körül.

Annnyit ábrándozott ott a zárdában a boldog pásztorokról, a kik a zöld mezőn hófehér báránykák körében furolyáznak és találos meséket adnak föl egymásnak.

Az igyik növendék becsémpeszté a zárdába Petőfi költeményeit.

Mennyi gyönyörrel élvezték e bűnös vereseket: égő arccal, mohószemekkel olvasták, és ha a „testvér” meglepte őket, ijedten rebentek széjjel.

Ebben a titott könyvben voltak ám csak szép ismertetések a pásztorokról.

Milyen csodálatos szép emberek azok a pásztorok; milyen forró tudnak azok szeretni; milyen epedő a furulyadalk; milyen szép a babájuk! Mennyi költészettel tudnak lumpolni a hortobágyi csárdában!

Valamennyi zárdánövendék elhatározta tük

több tagja szintén koszorút helyeztek a halott koporsójára, azon koporsóra, mely egy kiváló tehetségű, cától jellemű férfit borít. Mindkét temetést a „Kegyelt” rendezte, — mely mindinkább érdemli ki a közönség párt fogását, mind a temetés kiállítását, mind pedig humannus eljárásáért.

— **Esküvő.** Özv. Altmann Józsefné kedves szép leányának Mariska k. a-nak tegnap előtt esküdtök örök hűséget Farkas József. Az esküvőn valamint az azt követő szép és jövedvű családi ünnepen díszes közönség volt jelen.

— **A debreczeni sertéshizláló telep felállítására ügyben** holnap d. u. 4 órákig értekezlet tartatik a kereskedelmi és iparkamara tanácstermében. Az értekezletre az 1884-iki mozgalomkor alakult bizottság tagjai és a múlt évi Deczemberben ezekhez kiküldött új tagok, összesen 40-en vannak meghíva.

— **Az új honvéd kaszárnyák építése ügyében** a városházánál folyó tanácskozásokon részt vesznek a honvédség részéről: Blanz Vilmos ezredes főhadbíztos, Kassay Farkas Dániel ezredes, Ritter alezredes, Ruttner őrnagy, Kovács Kálmán őrnagy hadbíztos, és Oblatek Kálmán főhadnagy mérnökkari tisz. Schneller főhadnagy és több honvédszáz; a városi hatóság részéről: Simonffy Imre kir. tan. polgármester, mint elnök. Laky Lajos tanácsnok, Balogh Mihály főmérnök és Simonffy Gyula főszállásbíztos.

— **A debreczeni gazdasági egylet választmánya** ma d. u. 4 órákig ülést tart az évi rendes közgyűlés tárgysorozatának megállapítása végett.

— **A költözött madarak katasztrófája.** A mi a tengeri hajókon, még a legerősebb páncélos hadi hajókon is oly gyakran megiesik, hogy egy vihar, egy hatalmas szélrohám vagy vágja őket valami szirthez vagy korallzátonyhoz, hogy izreporra forgócsóldnak. — az a szegény költözött madarakon is rendszeren megtörténik. Ugy vágja őket a vihar földhöz, kivált ha még az eső is segít a viharnek, hogy azonnal ott lelik halálukat. De még gyakrabban megiesik, hogy a költözött madarak, melyek nappal elede után látnak, s rendszeren csak éjjel folytatják útjukat, valami erős fény által megvakítva saját veszedelmükbe rohannak. Saját tapasztalatom után már két esetet tudok olyat, a midőn egyik alkalommal három számfedelű, egymás mellett égő háznak, másik alkalommal egy nádfedelű égő száraz malomnak lángjaiba a költözött apró madaraknak egy egész serege esapta és éget te bele magát. Azt pedig már itten városunkban is többször tapasztaltam, hogy mikor az éjszaka nagyon sötét s a lámpafény annál vakítóbb volt, kivált olyan helyeken, ahol magas fehérre meszelt falak is fokozták a fény hatását épp úgy neki mennek a költözött kis madarak a vakító fehér falnak, mint a pillék a lámpának, s az úttestől észlelve, vagy éppen élettelenül hulanak a földre. Tegnap is két ilyen madár jutott kezemhez, egy Vizi Guvat (a vízi tyúkuk csoportjából) és egy Enekes Rigó, melyek egy udvaron dögölve találtak a hétfő esti vihar után. En hiszem, hogy nem csak ezen az egy udvaron lehetett ilyen madarakat találni, s hogy lehet találni még ezután is, míg a költözés tart; épen azért teljes bizodalommal

tokban, hogy mihelyt hazakerül, azonnal hozzácsatlakozik egy szép pásztorlegényhez, és annak az oldalán fogja átandalogni az életet.

... Elvira égszínkék ruhában, fehér csipkés napernyővel, világos sárga, rózsaszín-pántlikás szalmakalapban sétált a dombon a völgybe.

A pásztor kereste.

A költözött szép pásztor, a ki a virágos mezőn tarujahangokkal ábrándozik, a ki körül a bárányok keringő táncolnak, a ki mellett tulipános, rózsás selyemruhában ott van a szerető, s a völgy egy kis darab Arkádia.

Elvira keble egy pillanatra elszorult: megpillantotta a völgyben a birkákat.

A birkák nem voltak hófehérek, sőt inkább nagyon is barnák, mivelhogy az idén nem mentek át az uszatón.

A mint Elvira kék ruhája megjelent a rét szélén, a nyájból egyszerre kivált két erős lompos komondor. Fülelértő ugatással rohantak feléje.

A juhász eldobta a szürét, aztán kezébe kapta hosszú gajmos botját és futott a kutyák után.

Elvira halálra váltan állt ott egyhelyen, azt hitte, hogy rögtön széttépik az ugató te-nevadak.

Szerencse, hogy a juhász utolérte őket a hosszú kampós botal és ugy oldalba nyomintotta a két szörnnyeteget, hogy hatot is hemperegték kinyokban.

Elvira odanyujtotta selyemkeztűs ke-secskéjét.

A juhász levette a kalapját, egy pillan-natig nézett a kis kére, hogy mit csináljon vele, aztán lehajolt és egy nagy cuppantást cselekedett.

— Anyne de megnőt a nacoságos kis-asszony. Jéuce ne ösmertem rá.

Elvira ábrándos szemekkel tekintett a juhászra. Rongyos, naptól barna arcu legény volt ez; 16 szál sertéje ugy állt szét az orra alatt, mint egy vén kopott partvis.

— Ugyebár, kegyed pásztor? — kér-dezte Elvira féloldalt billentve a fejcskéjét.

felkérte mindenkit, a kinek ilyen madár bir-tokába jut: legyen szives azt a muzeumba hozzárn felküldeni, még azon esetben is, ha nem akarná a muzeumnak ajándékozni. — Kovács János tanár.

— **Hymen Gyarmati János** hely-beli fiatal földbirtokos és mérsáros ma eskü-dött örök hűséget Varjas András gazdalkodó polgár. leányának Mariska kisasszonynak. — **Baiki Imre** gazdalkodó szintén ma kelt egybe Jándi Lajos helybeli polgár leányával Juliska kisasszonnyal. Mindkét ifju párt Med-gyaszai Gyula ev. ref. segéd lelkész eskette össze a menyasszonyi házaknál.

— **A b-ujvárosi takarékpénztár** 1888-évi osztaléka B-Ujvárosban a pénztárnál Deb-reczenben pedig a debreczeni ipar és keres-delmi banknál 1 ft 26 krral ápril 1-től ki-fizetetik.

— **Letört virág Jónás Sándor** ny. kir. aljárásbíró s nejét szül. Ujfaluassy Irma ass-zonyt súlyos csapás érte. Margitka a kis leányuk életének 10-ik évében elhunyt. A kedves kis szép leány korán eljártsa kis játékat s szép hazába, társai közé költözött hagyván szüleinek hátra végtelen bánatot, mely gyászt, mit enyhítsen azoknak részvéte-kik a szülők tájfalomban osztoznak. Teme-tése, melyet a „Kegyelt” a töle már meg-szokott kiváló módon rendezte, tegnap dé-lután történt.

— **A francia világkiállítás** Gyors léptek-kel halad befejezése felé ez a pompás és nagy-szabású kiállítás. Oly látni valót fog nyújtani a melyhez fogható eddig még nem volt. A po-litikai közelmek, a felszabadult pártszene-délyek és a példátlan izgatások minden he-lyesnének dacára sem voltak képesek, a ke-ltekezésben levő nagy műnek egy csepp kért sem okozni. Egész Franciaország sorény részt vesz e vállalkozásban és a zseniális férfiak egész serege, a szellem valódi lovagjai, szor-galmasan építik a nagy épületet, meg csak nehány nap, és tétó állt áll az egész, a mo-nametális. A magyar állam hivatalosan nem lesz ugyan ezuttal képviselve a világ ki-állításán, de a magyar kereskedelmi és ipar-világ mégis méltóan be lesz mutatva. Ama rokokoszenv mellett, mely a francia nép és a magyar nemzet közt mindig létezett s a mely hogy egyebet ne említsünk, a szegedi cata-stropha és a budapesti kiállítás alkalmával nyra megpecsételtetett, Magyarországból biz-ton számíthatni tömeges látogatásra. Es hogy honitársaink francia földön a legszeretreméltóbb fogadtatást tapasztaladják, arról va-lóban nem kell senkit külön biztosítani Mint a „Pester Correspondent” értesül, a magyar-írók és művészek társulata tömeges kirándu-lást szándékszik rendezni Párisba. E példát-zemélhetőleg többi egyeleteink klubjaink és társulataink is követni fogják s így támo-gatják nemz-tünk impozáns nép viseletét.

— **Halálozás.** Pongó Lajost, a debreczeni ozimadia ipartársulat elnökét, prespiteri és és városi biz. tagot súlyos csapás érte, sze-retett hitvese tegnap elhunyt, a mit a követ-kező gyászjelentés tudat: „Fájdalomtól meg-tört szívevel tudatom polgár Pongó La-josné s szül. Csige Mária asszonynak életén k 46-ik. boldog házasságának 28 dik-évében fo yó hó 3 án, reggel 4 órákor történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi-részei folyó április hó 5 én, d. u. 3 órákor

— Az vónék kérem, birgépásztor, de

mán nálunk csak egy mondik, hogy juhász.

— Es kegyednek is van subája?

— Csak egy ócska szüröm van könyör-göm a hodályba, de mán ajis rongyos.

— Es csakugyan be van a szüre ujjá kötve?

— Be vót könyörgöm, de kirágták a ku-tyák, mivelhogy szalonát éretek benne.

Elvira kisse kedvetlenebbül folytatta:

— Szabad kérem, hogy mutassa meg a turulyáját.

— A furulyátom? Vót egy jó hosszú, de

összetörtöm a Galiba Trücsök Pista fején, mikor verkedtünk.

— A rózsája miatt, ugy-e?

— Dehogy is könyörgöm; bort ittunk a Nyavajásnál, aztán rányomta a botját a nagy-lábujjamra, hát ammiat.

Elvira még kedvetlenebbül folytatta:

— Van önnek rózsája?

— Mán hogy ugy-e szeretöm? Most épen nincs, hanem vót egy rücskös, ott szög-ált a Hasigfüll zsidónál.

— Es elhagyta?

— El ám, hogy a . . . rájja meg.

Elvira azt hitte, hogy valahára ráakadt a poétikus oldalra.

— Es ön nemde sokat busult?

— Nem én könyörgöm. Ittam egy féli-ter bundalapkát a Nyavajásnál, aztán el-vertem a Galiba Trücsököt, hogy kitöcsem a mérgetem.

Ezeket mondva belenyult a juhász egy hólyag zacskóba és valamit tett onnan a foga mellé.

— Mit eszik ön? Talán theát.

— Nem ezek én könyörgöm semmit.

— Hát talán erősságot vett be?

Nagyot röhögött a juhász.

— Nem biz én kérem, csak ekkis bagót tettem a fogam mellé, hogy jószaga legyen a potámnak.

E vira sohasem kereste többé a regényes pásztorokat.

Gárdonyi.

fognak a Csapó utcai 381. háztól az ev. ref. nagytemplomban tartandó egyházi szertartás szerint a cegléd utcai sírkertben örök nyugalomra tételni. — E végítzességételre barátaimat, ismerőseimet, a bánatomban osz-tozói óhajtókat bánatos szívevel meghívom. Debreczen 1889. márczius 4-én. Polgár Pongó Lajos városi bizottsági, egyházi tanácsos, és iparkamara tag. — A halotti beszédet Di-csöfi József hittanár fogja mondani.

— **Kirándulások Párisba és Konstantiná-polyba.** A Helfy Ignác, orsz. képviselő ve-zetése mellett jul. 2-án Turinba és Párisba induló kirándulásra már szétküldték a meghí-vókat. A kirándulás rendezői a főváros kép-viselei, tanári, hivatalnokai, írói és művészi-köréből álltak össze s a művelt középosz-tályból óhajtának társakat szerezni. Az ut-a-sok tisztelegnek Kossuth Lajos hazaküldésé-vel és onnan mennek a párisi kiállításra. — A részvételi díj személyenkint teljes ellátással, 160 forint, miből 60 frt a jelentkezésnél fi-zetendő. Mindennemű ve világoztatással Dol-nyay Gyula (keskemét-utca 13. sz.) szolgál.

— **A városi menetjegy iroda** által Konsta-ninápolyba rendezendő kéjtázás é hó 20-án indul el. Kétféle utirány van: Belgrád és Szofia. Keresztül Konstantinápolyba és ugyan-nyal vissza. Itt az árak osztályonkint 200,165 és 130 frt teljes ellátással. A nélküli 60—75 forinttal olcsóbb. A másik utirány a Fekete-tengeren, a Dunán, Rómánian és Erdélyen vezet vissza s ennek árak osztályonkint 220,175 és 140 frt teljes ellátással! a nélküli 60—75 forinttal olcsóbb. Jelentkezéseket ápril 10-éig fogadnak el.

— **Védő Jenő** alezredes, zász óalj parancs-nok Besztercebányára helyeztetvén át, szom-baton távozik városunkból, a hol néki igen sok tisztelője van. A debreczeni katna tisztikar kedd este bucsulakomát rendezett az alez-re-des ur tiszteletére. A népes társaság késő éj-félíg maradt együtt, kitünő hangulatban.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, kik felejtethetetlen fiunk Schwarz Aladárnak te-metésén jelenlétükkel nagy bánatunkban osz-tozni szívesek voltak, fogadják ez uton is kifejezett hálás köszönetünket. Schwarz Mór és neje.

— **Az esztári papválasztás.** Az esztári ev. ref. gyülekezet egyhangulag Biber Józser b-ujfalusi közkezdveltségű, képzett segédle-készít választotta volt meg lelkészül az el-hunyt Kovács Dániel helyére. A debreczeni egyházmegye eszere azonban, a ki Bibernek már kijelölését is ellenezte, nem erősítette meg ezen választást. Az ekként felmerült vi-tás kérdés eldöntésére az egyházkerület é nek-sege által az alsó-szabolcs-hajdúvidéki egy-házmege bírósága Szeremley József esze-re által ma délelőtt kilencz órára hi-vatott össze Hajdumegye székházához. — A bíróság ülése azonban váratlanul elmaradt, mert a vitás ügy elbírlás végett az időköz-ben a debreczeni egyházmegye közgyűlés elé terjesztetett az egyh. kerületi elnökség által. Igy ezen ügyet a nevezett egyházmegye fogja tavaszi közgyűlésén elintézni. Az esz-tári egyház helynyugalma érdekében vajha megnyugtatólag oldaná meg a kérdést.

— **Áprilisi időjárás.** Április hónap igazán kiálthatatlanul viseli magát. Két nap az ólomszínű nehéz fellegekkel csaknem szaka-datlanul, éjjel, nappal zuhogott az eső, mintha csak egy második özönvíz akarná e borítani ezt a sáros földgolyóbit. Ma reggel pedig átlátha-tlan sűrűséggel olyan hópelvhek eredtek utnak lefelé a fejkük feletti szürkevilágból, mintha valamennyi menyébi nagy és kis angyalnak szárnyából kitépték volna a puha pelyheket és ráadásul valamennyi magasságbeli lakónak párnáiból a földre szórta volna a tollat egy neki mérgeledött „házi átok”. A kávéházak nagy üvegtáblái mögött gondatlanul ismétlő-dik az ismeretes „milen idő, milen idő!” Hanem a földet turó parasztagda kebléből hosszú és mély sohaj tör fel, a mint nap-nap után behallatszik lakosbójájába a szünet nél-küli esőnek az eszre alatti egyhangu, kétségbe-éjtő zubbogása.

— **A makói hagyma és az egyenkucmák** Makóról írják az Aradi Közölnynek a követ-kező mulatságos történetet: Itj. Marosi Ist-vánra pogány ros időben jött a tintézet meg a kucsaszerezés, — a hónap vége felé. Le-veletit hát az apjának Budapestről, a melyben hazafias eszméket penget, végre egy össze-gecskét kér — kucsára. Az öreg így vála-szolt: „Kedves Pista fiam! Nem a legjobb szívevel olvastam hűstettedről. Sokkal jobban szeretném, ha tanulnál, mint hogy tintétsz. Az olyan diákgyerekéle, mint te vagy, job-ban teszi, ha tanul, mint ha a haza iránti lelkesültségének bizonyítványát detektivbo-tokkal íratja a hátra. Azt írod, hogy: „Nagy dolgok történnék”, hogy „rohad vala-mi Dániában.” Ezt jól sejtet fiam. Csaku-gyan rohad valami, csakhogy nem Dániában hanem az én padlásomon. Az a rohadó valami pedig nem egyéb, mint a sok szép hagyma, a melybe rengeteg összegeget ver-tem az özön s most majdnem ingyen kéri. Ha bebizonyítod, hogy ennek is Tisza az oka, akkor küldök neked kucsára pénzt. Külön-ben pedig a kalap is elég tisztességes takaró a te tudományaidnak tárházára. A hazafias-pedig tudtommal kucsma nélkül is hazafiaság. Nehogy mármot a kucsma miatt valami adósságba verd magadat, mert bizony mon-dom neked, hogy akármilyen tágra szabod is, szük lesz az neked, ha előlme kerülsz. Mert, kedves fiam, holmi 25. § jó lehet arra, hogy ti végigzajongjatok az utcákon és a

Salzburg-parschi
Vizgyógyintézet

a Gaisberg aljában, a várostól 15 percznyi távolságban, pompás alpesi panoráma, vizgyógyászat, massage, elkövéredés elleni és lábadozóknak alkalmas, villamos fürdők, svéd gyógytornászati, tornászattal és uszómédorrel. Teljes ellátás naponként 2 frt. Prospectusokkal szolgál **Dr. BREYER.**

Megszabadultam
a terhes szeplőktől,
Bergmann lilomtej-szappana
napontai használata által.

Kapható: egy darab 45 kr. Dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerárában (Telefon üszszekütés.)

Maithner-féle kiállítási fűmagkeveréket
Maithner-féle margitszigeti fűmagkeveréket
ínom, egész rövidszálu eredeti angol perjét

(Lolium perenne tenue)
ajánl

MAUTHNER ÖDÖN
MAGKERESKEDÉSE

== József főherczeg ö. cs. és kir. fensége udvari szállítója ==

BUDAPESTEN, Koronaherczeg-utca 18. sz.

A fenti 3 fűmag czégem elsőrendű különlegességét képezi s a szerfelett kitünő minőség legfőnyesebb bizonyítéka az, hogy az általános országos kiállítás összes pázsitrészei csakis kiállítási fűmagkeverékből létesítettek, valamint ama körülmény, hogy Budapest főváros összes nyilvános terei és kertjei valamint a Margitsziget részére szükséges fűmagvakat már évek hosszu során át kizárólag csak czégem szállítja.

A főherczegék 160 o'dalra terjed melyben vagy 600 ábra könyvebbi az egyes czikkek megválasztását, kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

Szent-Királyi és Kalenda Debreczen.

Padlózatok számára:

Keil Alajos

Padlózat-fénymázát

Bécsből

mint legkitünőbb mázólo-szert puha padló számára: szagtalan, hamar száradó, szép fényes és tartós, — 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr.

— 1 kis " " " " 68 "

Keil Alajos Bécsből,

Viaszk-kenőcsét

mint legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szert kemény padló számára, — 1 köcsög ára 60 kr.

legmelegebben ajánlja

Szent-Királyi és Kalenda.

DEBRECZENBEN, a városháza épületében.

Megrendelések olyan helyekről a hol raktárak nincsenek Alois Keil, Wien IV. Resselgasse 5. gyári raktárunkban intézendők. Egy 5 kilós csomag ára 6 frt. o. é.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni miszerint helyben a **Piacz és Miklós-utca sarkán** a megyeházzal szemben egy

férfi és gyermekruha üzletet

nyitottam s mint itt számos évekig alkalmazásban volt egyén a helyi viszonyokat s igényeket kellően ismerve ezekhez üzletelvéimert is híven illeszttem.

Különösen figyelmeztetem a t. vevő közönséget, hogy üzletem

nem bizományi raktárt

tartalmaz, mely tudvalevőleg készleteivel csakis egy helyről s ennél fogva úgy anyag mint izlésre nézve mindég egyformán láttatik el, hanem bevásárlásaimat úgy a bel mint a külföldön saját akaratom és belátásom szerint eszközölöm akként, hogy a legkényesebb izléseknek a legolcsóbb árszabás mellett minden tekintetben eleget tehessenek.

teljes tisztelettel

FÉNYES MÓR.

Kuhinka István K. és fia

uj-antalyölgyi üvegyár részvénytársaság

tisztelettel tudomására hozza a nagyérdemű közönségnek miszerint a Piaczutezai 1903. szám (Weisz Sándor-féle új házban). alatt nyitott

Fiók raktára

berendezését elvégezték, és azt minden igényeknek megfelelőleg a legkitünőbb gyártmányokkal ellátva eredeti gyári áron árusítja el, úgy mint:

legfinomabb kristály üvegből készült készletek

nagy választékban, mindenféle csiszolt, sajtolt és közönséges fuvott üvegek, továbbá carlsbad-i porcellán evő, kávé, tea Mocca és mozdó készletek, valamint Majolika, Terracotta, Fayence és különféle különlegességi dísz tárgyak, kitünő minőségű asztali és függő lámpa, koresma és kávéház berendezésre üveg és edényből nagy raktárt tartunk a legjobb minőségben és legolcsóbb árak mellett.

Midőn ezen üzletünket az igen tisztelt vevőközönségnek becses figyelmébe ajánljuk, előre is biztosítjuk pontos és figyelmes kiszolgáltatásról.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb égvnyes savanyvíz raktára Debreczen s vidékére.

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debreceni fióktelep áru csarnoka

ajánl legjobb minőségű szepességi főzélékeket,
afonyat, rivzikegombát, gesztenyet, boszniai szilvát, szilva izet
pergetett és keretmézét,

különféle friss minőségű
sajtokat, lipthói-turót.
Magyarádi, ménesi, szegszárdi, egri (bika vér) sashegyi,
szomoródní,
tokaji asszu gyógy borokat,
ó-jamaikai rumot, cognacot,
olasz spanyol és francia borokat,
teát, thea süteményeket
angolnát, caviárt, oroszhalat, szardiniát stb.
legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel

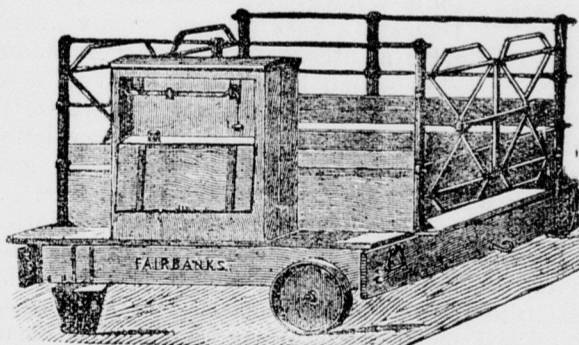
Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet debreceni fióktelep áru csarnoka. Nagyvárad-utca, megyeház mellett.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb égvnyes savanyvíz raktára Debreczen s vidékére.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb égvnyes savanyvíz raktára Debreczen s vidékére.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legkötelesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

Szabadalmazott Fairbanks-mérlegek száralékos rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosúlylial vannak ellátva. Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük fogva az összes világhírlítésokon első díjat nyert legkitünőbb mérlegek. A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tízedes mérlegek áráinál nem magasabbak — a hitelesítés csomagolás és vasutrá való feladás befoglalatának. Gazdasági szeker- és zsák-mérlegeink valamint marha-mérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czim: Osztr.-magy. Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára John Block vezérigazgató Budapest, Andrassy-ut 23.
Ajegyzékekkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K.-Megyer
Debreczeni képviselőség Seszlina Lajos urn.

A legjobb cigaretta papir.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személységei által bebizonyult tény, hogy a

„Les dernières Cartonches“

cigaretta papir, Braunstein Frères gyarából.

(Páris, 65. Boulevard Exelmans.)

a legkönnyebb és legkitünőbb.

A kereskedelemben előforduló különféle jobb cigarettapapírok előkelő tudósok által összehasonlító vegyelemzésnek alávetettek, úgy Dr. Pohl, a bécsi vegytani egyetem tanára, Dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, újabb időben Dr. Soyka Hygieniai-tanár által a prágai német egyetemen és mindezen összehasonlító vegyelemzések mindenkor azon eredményt adták, hogy a BRAUNSTEIN FRÉRES ezég cigarettapapírosa a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papir, melynek etiquettje mellékelt rajzhoz hasonló és BRAUNSTEIN FRÉRES ezéget visel. Ezen ezég cigarettapapírjánál minden csomag annyi lapot tartalmaz, a mennyi az etiquettjén feljegyezve van.

A gyár
ezég alatt Bécsben, I. k. Schottenring 25. sz.
raktárt tart cigarettapapírjai és cigaretták, hűvölei elárúsítására.

Braunstein Frères